

รูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง
สถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Development of Academic cooperation Networking

Model among Chalerm Phra Kiat School under the Office of the Basic
Education Commission

ชัชวาลย์ สิงหาทอง

Shatchawal Singhatong

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani, Thailand.

Email: chatchone.s@gmail.com

Received February 26, 2020; Revised March 3, 2020; Accepted April 16, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) เพื่อตรวจสอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 142 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 9 องค์ประกอบหลัก 59 องค์ประกอบ 2) ผลการตรวจสอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.31$) และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.32$)

คำสำคัญ: รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ; กลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ

ABSTRACT

This research aimed 1) to develop a network model of cooperation among academic institutions of the Chalerm Phra Kiat School Group under the Office of the Basic Education Commission. 2) to examine the model of a cooperation network between academic institutions of the Chalerm Phra Kiat School Group under the Office of the Basic Education Commission. The research population consisted of school directors in Chalerm Phrakiat School Group, including 142 schools. The tool of research for collecting data was questionnaire to be rating scale. The reliability of the whole version was 0.97. The statistics used were mean, standard deviation, data analysis using software packages. And content analysis.

The results of research were found that 1) A model of a cooperation network among academic institutions of Chalerm Phra Kiat School Group under the Office of the Basic Education Commission found that Found, There are 9 main components, 59 sub-elements. 2) To examine the model of a cooperation network among academic institutions of the Chalerm Phra Kiat School Group under the Office of the Basic Education Commission. In general, the suitability was at the highest level ($\mu = 4.9$, $\sigma = 0.31$) and the possibility was at the highest level. ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.32$)

Keywords: Cooperation Networking Model; Chalerm Phra Kiat School Group

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้วางรากฐานการศึกษาอย่างทั่วถึง ให้โอกาสกับเด็กทุกคนที่อยู่บนพื้นแผ่นดินไทยให้ได้เรียนโดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ทรงให้ความสำคัญอย่างมากกับการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่ใช้สร้างทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้เกิดการพัฒนาอย่างครบถ้วน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนางานและพัฒนาประเทศ ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย และสากล (พิสิฐ เทพไกรวัล, 2554; สมศักดิ์ เอี่ยมดี, 2556; จิระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ, 2556) การดำเนินงานที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้น้อมนำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มาดำเนินการโดยจัดเป็นโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ และกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติที่กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ จำนวน 674 โรงเรียน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย ดังนี้ 1) กลุ่มโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริจำนวน 138 โรงเรียน 2) กลุ่ม

โรงเรียนที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการพระราชดำริ/อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 434 โรงเรียน และ 3) กลุ่มโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติ142 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 674 กลุ่มโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ และกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติได้รับการพัฒนาทั้งด้านการศึกษา ศิลปะ วัฒนธรรม ด้านการเกษตร ด้านสาธารณสุข ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงการคัดเลือกนักเรียนที่ด้อยโอกาสเข้ารับพระราชทานทุนการศึกษาเป็นประจำทุกปีทั้งนี้ทุกภาคส่วนของการศึกษาได้มุ่งมั่นดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริต่างอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำกรอบและแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติขึ้นจำนวน142 โรงเรียน อันเป็นกรอบ และแนวทางการดำเนินงานที่ทุกโรงเรียนมีจุดร่วมที่สำคัญอันเป็นลักษณะสำคัญของโรงเรียนของพระราชฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ และโรงเรียนสามารถพัฒนาจุดเน้นอันมีวัตถุประสงค์เฉพาะตามพระราชปณิธานของการก่อตั้งโรงเรียนแต่ละกลุ่มอย่างสมพระเกียรติการน้อมนำศาสตร์พระราชฯสู่การพัฒนาศักยภาพของเด็ก และเยาวชนอย่างรอบด้าน ที่บังเกิดผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษอันสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 และแนวโน้มของการพัฒนาประเทศเป็น Thailand 4.0 สู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนตามพระราชปณิธานต่อไป (เกสรี ลัดเลียว, 2557; ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์, 2557; พชรินทร์ จันทาพูน และปิยพงษ์ สุเมตติกุล, 2557)

ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือถือเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งในการบริหารจัดการในยุคใหม่ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศรวมถึงในระดับโลกความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายและการดำรงรักษาเครือข่ายไว้อย่างยั่งยืนเป็นสิ่งที่จะต้องควบคู่ไปกับการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย (เสมอ สวรรณโค, 2558; เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์ และคณะ, 2559) โดยจะต้องเริ่มต้นที่สร้างความตระหนักร่วมกันในบทบาทและความสำคัญของการกิจเครือข่ายที่จะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมมีการค้นหาปัญหาพร้อมกันวางแผนร่วมกัน และร่วมตัดสินใจ (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553) สำหรับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้มีมาตรฐานได้ โดยอาจจะเป็นการสร้างเครือข่ายที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งการดำเนินการสร้างเครือข่ายให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบในแต่ละด้าน อันประกอบด้วย 1) การสร้างจิตสำนึกที่จะทำงานร่วมกัน 2) การเตรียมการ และแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา 3) การสร้างข้อตกลง และร่วมวางแผน 4) การร่วมดำเนินงาน และกำกับติดตาม และ 5) การธำรงรักษาเครือข่าย การสร้างความเข้มแข็ง และความต่อเนื่องของเครือข่าย จะทำให้เกิดพลังพัฒนาโรงเรียนที่เข้มแข็งอีกทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีบริบทที่เหมือนกันได้รับพระราชทานนามและก่อตั้งในโอกาสเดียวกันเพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการที่มีอยู่นั้นให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างสำเร็จลุล่วง และเป็นแบบอย่างในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารจัดการเครือข่ายระหว่างสถานศึกษาให้กับสถานศึกษาอื่นๆ ที่มีลักษณะของบริบทเหมือนกันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นลักษณะรูปแบบการวิจัย และพัฒนา (Research and Development) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) และการวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 142 คน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเอาองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากขั้นตอนก่อนหน้านี้มาดำเนินการร่างรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งตรวจสอบกับ

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานจริง และให้ความสคัญใจในการเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ข้อสรุปที่ได้จากขั้นตอนนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำเอารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจริง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อพิจารณาว่ามีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับใด มีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะอะไรบ้างหรือไม่ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 2. วัตถุประสงค์ของเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 3. ลักษณะกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 4. ขอบข่าย และภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 5. เทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 6. คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 7. บทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 8. โครงสร้างของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ และ 9. การบริหารจัดการเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ

2. รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามี 9 องค์ประกอบหลัก 59 องค์ประกอบย่อย

3. ตรวจสอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม ด้านความเหมาะสม

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$, $\sigma = 0.31$) และด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$ $\sigma = 0.32$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ทราบกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบและรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วผู้วิจัยไปศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ แล้วสามารถนำมาวิเคราะห์สร้างเป็นองค์ประกอบหลักจำนวน 9 องค์ประกอบ คือ 1. หลักการของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 2. วัตถุประสงค์ของเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 3. ลักษณะกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 4. ขอบข่าย และภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 5. เทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 6. คุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 7. บทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ 8. โครงสร้างของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ และ 9. การบริหารจัดการเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งสอดคล้องกับ สรุปผลการดำเนินการพัฒนาเครือข่ายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2549) พบว่า จากการดำเนินงานเครือข่ายสถานศึกษา มีหลักในการบริหารมากขึ้น มีการวิจัยและใช้ข้อมูลในการบริหารมากขึ้นมีการทำงานเป็นทีมมากขึ้น และมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นโดยหลายเครือข่ายรายงานว่าการจัดการเรียน การสอนดีขึ้น นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเป็นข้อมูลที่ยืนยันว่าเครือข่ายการบริหารสถานศึกษามีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนข้อสังเกตจากการวิจัยยังพบว่าเครือข่ายความร่วมมือจะให้การช่วยเหลือในเรื่องการปรึกษาเชิงวิชาการ บุคลากร การพัฒนาการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนตลอดจนการให้บริการด้านสถานที่แหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ สมาชิกในเครือข่ายต้องการขยายเครือข่ายหรือสร้างเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษามาก เนื่องจากมีความเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถช่วยโรงเรียนได้อย่างมากทั้งครูและผู้บริหาร โรงเรียนในเรื่องการพัฒนาวิชาชีพและการบริหารจัดการ

รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 9 องค์ประกอบหลัก 59 ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ จีระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา สมศักดิ์ เอี่ยมดี และคณะ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบที่มีประสิทธิภาพของระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นเครือข่ายผสมผสานระหว่างบุคคลและเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ ช่วยการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย องค์การของเครือข่าย การจัดการเครือข่าย การใช้ประโยชน์จากเครือข่าย และการธำรงรักษาเครือข่าย 2) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่าย โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องในระดับมากที่สุด ยกเว้น องค์ประกอบที่ 3 การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความเป็นไปได้ และองค์ประกอบที่ 4 การธำรงรักษาเครือข่าย ความเป็นไปได้ ความถูกต้องในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการประเมินผลการใช้ระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ความสำเร็จในภาพรวมมีความสำเร็จในระดับมากที่สุด การพัฒนาระบบสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเครือข่ายการจัดการศึกษาได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ความพึงพอใจภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด การพัฒนาระบบมีการจัดศูนย์ประสานงาน ติดต่อสื่อสาร และพัฒนาความรู้และทักษะระหว่างสมาชิกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ความต่อเนื่องภาพรวมมีความต่อเนื่องในระดับมากที่สุด การพัฒนาระบบมีการกำหนดคู่มือการบริหารงานอย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เกสรี ลัดเลียง (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของเครือข่าย 2) ศึกษาองค์ประกอบของเครือข่าย และ 3) พัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่า สภาพของเครือข่ายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2-7 ศูนย์ มีร่องรอยของการดำเนินการด้านยุทธศาสตร์ การกำหนดโครงสร้างการดำเนินงานกิจกรรม ระบบสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากร และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย และมีปัญหาใน 3 ด้าน คือ ขาดองค์ความรู้ ขาดการมีส่วนร่วม และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร สำหรับองค์ประกอบของเครือข่าย พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการเครือข่าย กระบวนการดำเนินงานเครือข่าย ปัจจัยการขับเคลื่อนเครือข่าย และยุทธศาสตร์เครือข่าย ส่วนแนวทางในการปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาเครือข่ายนั้น ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเครือข่าย กระบวนการพัฒนาเครือข่าย เงื่อนไขความสำเร็จเครือข่าย และข้อเสนอแนะการพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิโรจน์ ผลแย้ม และศักดิ์ดา สถาพรวงษา (2557) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) ส่วน

นำ หลักการ วัตถุประสงค์ และบริบท 2) ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมและวิธีการบริหาร วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายและการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล และร่วมรับผิดชอบและรับประโยชน์ 3) การนำรูปแบบไปใช้ และ 4) ข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้

การตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ระดับการพัฒนางานองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม ด้านความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ศึกษาการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานเครือข่ายองค์กรเครือข่าย 3) ขั้นสร้างพันธมิตรสัญญาาร่วมกัน 4) ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 9 องค์ประกอบหลัก 59 องค์ประกอบย่อย ของตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่าและทุกองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ จึงควรพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบไปใช้ทั้งหมดหรืออาจเริ่มต้นจากการนำองค์ประกอบบางองค์ประกอบไปใช้ก่อน โดยดูจากองค์ประกอบที่สำคัญในอันดับแรก

2. หน่วยงานทางการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ สามารถนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการตรวจสอบ ประเมิน เพื่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในสังกัดของตนเอง โดยการนำองค์ประกอบย่อยจำเป็นบางตัวไปใช้ในการตรวจสอบประเมินในระยะแรก แล้วจึงพัฒนาในระยะต่อไป

3. สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายต่างๆ ควรนำองค์ประกอบของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตาม

กระบวนการวิจัย ไปประเมินการบริหารเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติของตนเอง โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ แล้วนำไปเชื่อมโยงกับองค์ประกอบย่อยในแต่ละองค์ประกอบหลักกับจุดแข็ง (Strength) หรือโอกาส (Opportunity) ของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาสู่ความเป็นกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติที่มีคุณภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกสรี ลัดเลีย. (2557). การพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *สุทธิปริทัศน์*, 28(88), 57-89.
- จิรภัทร มหาวงค์, วิทยา จันทร์ศิลา และ ทารงลักษณ์ เอื้อนครินทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18(4), 114-127.
- จิระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(ฉบับพิเศษ), 34-42.
- นพปฎล บุญพงษ์, พรเทพ ฐิ์แผน และปฤษฎา ชนะวรรษ. (2560). การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 19(1), 14-20.
- น้ำฝน กันมา. (2560). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา พะเยาโมเดล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 3(2), 103-115.
- พัชรินทร์ จันทาพูน และ ปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2557). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารครุศาสตร์*, 42(1), 81-94.
- พิสิฐ เทพไกรวัลย์. (2554). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์, ช่อเพชร เป้าเงิน และสมชัย ขวลิตธาดา. (2559). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ ด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 13(24), 14-21.
- วิโรจน์ ผลแย้ม และศักดา สถาพรวงษา. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย*, 4(1), 171-184.

- สมศักดิ์ เอี่ยมดี และคณะ. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(ฉบับพิเศษ), 216-224.
- เสมอ สุวรรณโค, ชีรวิทย์ เอกะกุล และสมคิด สร้อยน้ำ. (2558). รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ มศว, 16(2), 138-137.
- ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์. (2557). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารบริหารการศึกษาบวรบัณฑิต, 14(2), 12-24.